

H. KOVÁCS ÉVA – KOVÁCS EDIT

Szakmai vizsgáztatások 1976-tól

Joggal mondhatjuk el Intézetünkről – immár több, mint négy évtized távlatából –, hogy a kulturális ágazati szakmák vizsgáztatási központja (is).

Emlékeztetőül néhány mondat és adat az elmúlt harmincnégy évből.

1976-ban megjelent az „ötös” KM rendelet, mely az amatőr művészeti oktatói és csoportvezetői működési engedélyek kiadását tette lehetővé 16 ágazatban. Ennek alapján 10722 fő kapott lehetőséget arra, hogy zene-, báb-, színjátzó-, néptáncoktatói képzésben részesüljön, valamint ilyen csoportot vezessen. De sokan kaptak felkészítést fotós, filmes, társastáncos, amatőr képzőművészeti vagy díszítőművészeti (fazekas, szövő stb.) körök vezetésére.

1990 decemberében megjelent a „17-es” (MKM rendelet) – mely váltotta az előbbi – és megkísérelte a művelődési ágazatok egységesebb szerkezetbe foglalását. A megváltozott szakmai igényeknek megfelelően indíthatták megyei kollégáink a képzéseket és adhattuk ki a bizonyítványokat a hagyományos ágazatokon kívül, pl. történelmi játszóház vezetőknek, mentálhigiénés konzultánsoknak, drámatanároknak, honismereti szakkörvezetőknek, video kör vezetőknek – hogy csak néhányat említsünk. 1991 és 1995 között összesen 5520 vizsgázónk volt, akiknek szakmai „jogosítványát” intézetünk pecsétjével láttuk el.

Nem feledhetjük a 10/1986. MM rendeletet sem, ugyanis ez tette hivatalossá a középfokú népművelőképzést és engedélyezte annak állami szakmai bizonyítvánnyal történő elismerését, amit nyilvántartásunk szerint 1893 személy kapott meg.

Döntő változást hozott az 1996-ban megjelent Országos Képzési Jegyzék. Ennek értelmében a 2/1996. (I. 19.) MKM rendelet először

– a közművelődési szakember I–II. (melynek 9 választható tevékenysége volt),

– a kulturális menedzser,

– a népijáték és kismesterségek oktatója szakmák vizsgáztatására jelölte ki intézetünket.

A következő években a szakképesítések száma folyamatosan bővült, a 29/2005. (XI. 11.) NKÖM rendelet a kulturális tárcához tartozó összes (44)

szakképesítés vizsgáztatását lehetővé tette Intézetünk számára 2009. december 31-ig. Ebben az időszakban 25 szakmában csaknem 7000 személyt vizsgáztatunk.

2006-ban megújult az OKJ, alapvetően megváltozott a szakképesítések szerkezete, tartalma.

Jelenleg vizsgáztatási jogkörünkről a 30/2008. (XI. 24.) OKM rendelet szól, melynek 1. § (3) bekezdése értelmében „*a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus valamennyi régióban jogosult az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló miniszteri rendeletben megjelölt 4. Művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoportba tartozó szakképesítések megszervezésére irányuló szakmai vizsga szervezésére*”.

Az OKJ megújulásával új szakmai és vizsgakövetelmények jelentek meg. Az oktatási és kulturális miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményét a 20/2008. (VII. 29.) OKM rendelet tartalmazza, melyet a 2008. szeptember 10. után elindított képzéseknél kell alkalmazni. Az új követelmény új képzési programok kidolgozását vonta maga után.

Tartalmilag a legfontosabb változás az új rendszerben a moduláris felépítés. Jelentősége, hogy az előzetesen elsajátított tananyagot, egy másik, hasonló tananyaggal rendelkező szakképesítésnél be lehet számítani, ezáltal könnyebb az átjárhatóság a különböző szakképesítések között. A moduláris felépítésnek megfelelően újfajta *szakképesítés-típusok* jelentek meg. Az *alap*-szakképesítéseknek vannak *elágazásai*, amelyekhez ugyanazok az alapismeretek szükségesek, de ezek elsajátítása után specializálódni lehet. Sok alap-szakképesítés birtokában további, *rápépülő* szakképesítés szerezhető. Aki az alap-szakképesítéshez szükséges ismereteknek csak egy részét képes elsajátítani, *részszakképesítést* szerezhet.

Természetesen az új rendszer új vizsgáztatási módszereket kíván meg. A szakmai vizsgák továbbra is vizsgarészekből állnak, azonban vizsgafeladatokon keresztül értékelik a jelölt, a vizsgázó kompetenciáját. A vizsgarészek száma az adott szakképesítés kimeneteléhez tartozó követelménymodulok számával egyezik meg. Ahány követelménymodulból áll az adott szakképesítés, annyi vizsgarészből áll a szakmai vizsga is.

A vizsgarészekhez vizsgatevékenységek tartoznak, melyek lehetnek írásbeli-, szóbeli-, interaktív (számítógépes) és gyakorlati tevékenységek. Ezekkel a vizsgatevékenységekkel lehet a kompetenciákat mérni és értékelni.

A szakmai vizsga értékelése is eltér az eddigiekhez képest, a vizsgarészek százalékos eredménye valamint a vizsgarészek súlyának ismeretében határozható meg a vizsgázó összteljesítménye százalékban, amely egyetlen érdemjeggyé konvertálható.

Intézetünk vizsgáztatási jogkörét mindig osztályunkon keresztül látta el, feladatainkat az érvényben lévő jogszabályokban leírtak szabályozták.

A szakmai vizsgák előkészítése, a vizsgabizottság működtetése igen komplex feladat. Moduláris rendszerű vizsgák szervezését 2009 őszén a levéltári kezelő, iratkezelő, irattáros rész- és kiadványszerkesztő szakképesítésekkel kezdtük.

Osztályunk – a Vizsgaközpont – a szakmai vizsgákat a 20/2007. (V. 21.) SZMM rendelet – a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről – és a 20/2008. (XII. 17.) SZMM rendelet – szakmai vizsgadíj és vizsgáztatási díjak kereteiről – figyelembe vételével szervezi az alábbi szakképesítésekben:

Szakképesítés							
Sorszám	OKJ azonosító száma						Megnevezése
1.	54	211	01	0000	00	00	Alkalmazott fotográfus
2.	54	212	01	0000	00	00	Artista
	54	212	01	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Artista művész</i>
3.	54	211	02	0000	00	00	Bőrműves
4.	54	211	03	0000	00	00	Bútorműves
5.	54	211	04	0000	00	00	Dekoratőr
	54	211	04	0100	52	01	<i>Rész-szakképesítés: Címfestő</i>
	54	211	04	0100	52	02	<i>Rész-szakképesítés: Számítógépes dekoratőr</i>
6.	54	211	05	0000	00	00	Díszlet- és jelmeztervező asszisztens
7.	54	211	06	0000	00	00	Díszműkovács
8.	54	211	07	0000	00	00	Divat- és stílustervező
9.	54	212	02				Egyházenész
	54	212	02	0010	54	01	<i>Elágazás: Kántor-énekvezető</i>
	54	212	02	0010	54	02	<i>Elágazás: Kántor-kórusvezető</i>
	54	212	02	0010	54	03	<i>Elágazás: Kántor-organista</i>
10.	54	211	08				Festő
	54	211	08	0010	54	01	<i>Elágazás: Általános festő</i>
	54	211	08	0010	54	02	<i>Elágazás: Díszítő festő</i>
11.	54	213	01	0000	00	00	Filmtechnikus
12.	31	215	01	0000	00	00	Gipszmintakészítő
13.	54	211	09				Grafikus
	54	211	09	0010	54	01	<i>Elágazás: Alkalmazott grafikus</i>
	54	211	09	0010	54	02	<i>Elágazás: Képgrafikus</i>

14.	52	215	01				Hangszerkészítő és -javító
	52	215	01	0100	31	01	<i>Rész-szakképesítés: Zongorahangoló</i>
	52	215	01	0010	54	01	<i>Elágazás: Hangszerkészítő és -javító (hangszercsoport megjelölésével)</i>
15.	54	213	02	0000	00	00	Hangtechnikus
	54	213	02	0100	51	01	<i>Rész-szakképesítés: Hangmester</i>
	54	213	02	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Filmhangtervező</i>
	54	213	02	0001	54	02	<i>Ráépülő szakképesítés: Hangművész stúdiómenedzser</i>
	54	213	02	0001	54	03	<i>Ráépülő szakképesítés: Hangrestaurációs technikus</i>
	54	213	02	0001	54	04	<i>Ráépülő szakképesítés: Hangtárvezető</i>
	54	213	02	0001	54	05	<i>Ráépülő szakképesítés: Produkciós hangmenedzser</i>
	54	213	02	0001	54	06	<i>Ráépülő szakképesítés: Rádiós, televíziós hangmenedzser</i>
16.	54	212	03				Jazz-zenész
	54	212	03	0010	54	01	<i>Elágazás: Jazz-énekes</i>
	54	212	03	0010	54	02	<i>Elágazás: Jazz-zenész (a hangszer megjelölésével)</i>
17.	33	212	01	0000	00	00	Kaszkadőr (a tevékenység megjelölésével)
	33	212	01	0001	52	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Kaszkadőr szakértő</i>
18.	54	211	10	0000	00	00	Keramikus
	54	211	10	0100	33	01	<i>Rész-szakképesítés: Kerámiakészítő</i>
19.	52	213	01	0000	00	00	Kiadványszerkesztő
	52	213	01	0001	52	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Korrektor</i>
	52	213	01	0001	52	02	<i>Ráépülő szakképesítés: Nyomdai mediaszerkesztő</i>
	52	213	01	0001	52	03	<i>Ráépülő szakképesítés: Tipográfus</i>
20.	54	212	04				Klasszikus zenész
	54	212	04	0010	54	01	<i>Elágazás: Hangkultúra szak</i>
	54	212	04	0010	54	02	<i>Elágazás: Klasszikus zenész (a hangszer megjelölésével)</i>
	54	212	04	0010	54	03	<i>Elágazás: Magánénekes</i>
	54	212	04	0010	54	04	<i>Elágazás: Zeneelmélet-szolfézs szak</i>
	54	212	04	0010	54	05	<i>Elágazás: Zeneszerzés szak</i>
21.	54	211	11	0000	00	00	Könyvműves
22.	61	345	01				Közművelődési szakember I.
	61	345	01	0010	61	01	<i>Elágazás: Közművelődési menedzser</i>
	61	345	01	0010	61	02	<i>Elágazás: Kulturális menedzser</i>
23.	52	345	02	0000	00	00	Közművelődési szakember II.
	52	345	02	0100	52	01	<i>Rész-szakképesítés: Kulturális rendezvényszervező</i>

	52	345	02	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Közösségfejlesztő</i>
24.	52	214	01	0000	00	00	Lakberendező
25.	52	213	02				Mozgóképgyártó
	52	213	02	0010	52	01	<i>Elágazás: Felvételvezető</i>
	52	213	02	0010	52	02	<i>Elágazás: Hangasszisztens</i>
	52	213	02	0010	52	03	<i>Elágazás: Rendezőasszisztens</i>
	52	213	02	0010	52	04	<i>Elágazás: Segédoperatőr</i>
	52	213	02	0010	52	05	<i>Elágazás: Szcenikai asszisztens</i>
	52	213	02	0010	52	06	<i>Elágazás: Szinkronasszisztens</i>
	52	213	02	0010	52	07	<i>Elágazás: Utómunka asszisztens</i>
	52	213	02	0010	52	08	<i>Elágazás: Világosító</i>
	52	213	02	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Fővilágosító</i>
	52	213	02	0001	54	02	<i>Ráépülő szakképesítés: Gyártásvezető</i>
	52	213	02	0001	54	03	<i>Ráépülő szakképesítés: Mozgóképgyártó hangtechnikus</i>
	52	213	02	0001	54	04	<i>Ráépülő szakképesítés: Műsorvezető riporter</i>
	52	213	02	0001	54	05	<i>Ráépülő szakképesítés: Szcenikai szakasszisztens</i>
	52	213	02	0001	54	06	<i>Ráépülő szakképesítés: Szerkesztő</i>
	52	213	02	0001	54	07	<i>Ráépülő szakképesítés: Televíziós kameraman</i>
	52	213	02	0001	54	08	<i>Ráépülő szakképesítés: Utómunka szakasszisztens</i>
26.	54	213	03	0000	00	00	Mozgóképi animációkészítő
	54	213	03	0100	31	01	<i>Rész-szakképesítés: Animációsfilm-rajzoló</i>
27.	52	341	08	0000	00	00	Mozgóképterjesztő és -üzemeltető
	52	341	08	0100	52	01	<i>Rész-szakképesítés: Mozigépész</i>
	52	341	08	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Mozgóképforgalmazó</i>
28.	54	215	01	0000	00	00	Műemlékfenntartó technikus
29.	54	211	12				Műtárgyvédelmi munkatárs
	54	211	12	0010	54	01	<i>Elágazás: Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő</i>
	54	211	12	0010	54	02	<i>Elágazás: Múzeumi preparátor</i>
	54	211	12	0010	54	03	<i>Elágazás: Műtárgyvédelmi asszisztens</i>
	54	211	12	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Restaurátor technikus (a szakirány megjelölésével)</i>
30.	31	215	02				Népi kézműves
	31	215	02	0100	21	01	<i>Rész-szakképesítés: Kosárfonó</i>
	31	215	02	0010	31	01	<i>Elágazás: Csipkekészítő</i>
	31	215	02	0010	31	02	<i>Elágazás: Fajátékkészítő</i>
	31	215	02	0010	31	03	<i>Elágazás: Faműves</i>
	31	215	02	0010	31	04	<i>Elágazás: Fazekas</i>

	31	215	02	0010	31	05	<i>Elágazás: Gyékény-, szalma- és csuhéjtárgykészítő</i>
	31	215	02	0010	31	06	<i>Elágazás: Kézi és gépi himző</i>
	31	215	02	0010	31	07	<i>Elágazás: Kosárfonó és fonottbútor-készítő</i>
	31	215	02	0010	31	08	<i>Elágazás: Szőnyegszövő</i>
	31	215	02	0010	31	09	<i>Elágazás: Takács</i>
	31	215	02	0010	31	10	<i>Elágazás: Nemezkészítő</i>
	31	215	02	0010	31	11	<i>Elágazás: Népi bőrműves</i>
	31	215	02	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Népi játék és kismesterségek oktatója (a tevékenységi kör megjelölésével)</i>
31.	54	212	05				Népzeneész
	54	212	05	0010	54	01	<i>Elágazás: Népi énekes</i>
	54	212	05	0010	54	02	<i>Elágazás: Népzeneész (a hangszer megjelölésével)</i>
32.	54	211	13				Őtvös
	54	211	13	0010	54	01	<i>Elágazás: Aranyműves</i>
	54	211	13	0010	54	02	<i>Elágazás: Cizellőr</i>
	54	211	13	0010	54	03	<i>Elágazás: Drágakő fogláló</i>
	54	211	13	0010	54	04	<i>Elágazás: Ezüstműves</i>
	54	211	13	0010	54	05	<i>Elágazás: Féműves</i>
	54	211	13	0010	54	06	<i>Elágazás: Lánckészítő</i>
33.	54	212	03	0000	00	00	Pantomimes
	54	212	03	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Pantomim művész</i>
34.	54	211	14	0000	00	00	Porcelánfestő és -tervező asszisztens
35.	33	215	01				Porcelánkészítő és -festő
	33	215	01	0010	33	01	<i>Elágazás: Porcelánfestő</i>
	33	215	01	0010	33	02	<i>Elágazás: Porcelánkészítő</i>
36.	52	213	04	0000	00	00	Rendezvénytechnikus
37.	54	322	01	0000	00	00	Segédkönyvtáros
	54	322	01	0100	52	01	<i>Rész-szakképesítés: Könyvtári asszisztens</i>
38.	54	322	02	0000	00	00	Segédlevéltáros
	54	322	02	0100	52	01	<i>Rész-szakképesítés: Levéltári kezelő, iratkezelő, irattáros</i>
39.	52	213	05	0000	00	00	Szerkesztő munkatársa
	52	213	05	0100	52	01	<i>Rész-szakképesítés: Könyvkiadói szerkesztő munkatársa</i>
40.	52	212	02				Színész II.
	52	212	02	0100	33	01	<i>Rész-szakképesítés: Bábkészítő</i>
	52	212	02	0010	52	01	<i>Elágazás: Bábszínész</i>
	52	212	02	0010	52	02	<i>Elágazás: Színházi és filmszínész</i>

	52	212	02	0010	52	03	<i>Elágazás: Vers- és prózamonó előadóművész</i>
	52	212	02	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Színész I.</i>
41.	54	521	04	0000	00	00	Színháztechnikus, szcenikus
	54	521	04	0100	52	01	<i>Rész-szakképesítés: Hangosító</i>
	54	521	04	0100	52	02	<i>Rész-szakképesítés: Színpadmester</i>
	54	521	04	0100	52	03	<i>Rész-szakképesítés: Világítástechnikus</i>
42.	54	211	15				Szobrász
	54	211	15	0010	54	01	<i>Elágazás: Bronzműves és szoboröntő</i>
	54	211	15	0010	54	02	<i>Elágazás: Díszítő szobrász</i>
	54	211	15	0010	54	03	<i>Elágazás: Kőszobrász</i>
43.	52	345	04				Szórakoztató munkatárs
	52	345	04	0010	52	01	<i>Elágazás: Hanglemez-bemutató</i>
	52	345	04	0010	52	02	<i>Elágazás: Szórakoztató táncos</i>
44.	31	212	01				Szórakoztató zenész II.
	31	212	01	0010	31	01	<i>Elágazás: Szórakoztató zenész (hangszer és műfaj megjelölésével)</i>
	31	212	01	0001	54	01	<i>Ráépülő szakképesítés: Szórakoztató Zenész I.</i>
45.	54	212	07				Táncos
	54	212	07	0010	54	01	<i>Elágazás: Klasszikus balett-táncos</i>
	54	212	07	0010	54	02	<i>Elágazás: Kortárs-, modern táncos</i>
	54	212	07	0010	54	03	<i>Elágazás: Néptáncos</i>
	54	212	07	0010	54	04	<i>Elágazás: Színházi táncos</i>
46.	54	211	16				Textilműves
	54	211	16	0010	54	01	<i>Elágazás: Kézinyomó</i>
	54	211	16	0010	54	02	<i>Elágazás: Kéziszövő</i>
	54	211	16	0010	54	03	<i>Elágazás: Kézműves</i>
	54	211	16	0010	54	04	<i>Elágazás: Textilrajzoló és modelltervező asszisztens</i>
47.	54	321	01				Újságíró, konferanszié
	54	321	01	0100	52	01	<i>Rész-szakképesítés: Fotóriporter</i>
	54	321	01	0100	52	02	<i>Rész-szakképesítés: Lapkiadói újságíró-szerkesztő munkatársa</i>
	54	321	01	0100	52	03	<i>Rész-szakképesítés: Rádióműsor-szerkesztő munkatársa</i>
	54	321	01	0100	52	04	<i>Rész-szakképesítés: Televízióműsor-szerkesztő munkatársa</i>
	54	321	01	0100	52	05	<i>Rész-szakképesítés: Újságíró II.</i>
	54	321	01	0010	54	01	<i>Elágazás: Rádióműsor-vezető, konferanszié</i>
	54	321	01	0010	54	02	<i>Elágazás: Televízióműsor-vezető, konferanszié</i>

	54	321	01	0010	54	03	<i>Elágazás: Újságíró I.</i>
48.	54	211	17	0000	00	00	Üvegműves
	54	211	17	0100	52	01	<i>Rész-szakképesítés: Üvegfestő, olmozottüveg készítő</i>
49.	54	215	02				Vésnök
	54	215	02	0010	54	01	<i>Elágazás: Vésnök (tevékenység megjelölésével)</i>
50.	54	211	18	0000	00	00	Zománcműves

Továbbra is várjuk a képző intézmények jelentkezését szakmai vizsgáik megszervezéséhez!